

REFERAT Udsatterådet d. 22-10-2025

Mødedato Onsdag d. 22. oktober 2025 kl. 13:00

Mødested Mødelokale F7 stuen, Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

Velkomst og program for mødet.....	3
Orientering om forlængelse af funktionsperioden for Udsatterådet.....	4
Status på sundhedsreformen.....	5
Status på Udsatterådets arbejde i funktionsperioden.....	7
Aktuelt fra foreningerne i Udsatterådet.....	9
Aktuelt fra Region Midtjylland.....	10
Godkendelse af referat fra sidste møde.....	12
Opsamling og afrunding på mødet.....	13
Mødedeltagelse.....	14

Punkt 1: Velkomst og program for mødet

1-01-81-11-23

Sagsfremstilling

Else Søjmark, formand for Udsatterrådet, byder velkommen til mødet og præsenterer programmet for mødet.

Beslutning

Else Søjmark, formand for Udsatterrådet, bød velkommen til mødet og gennemgik kort programmet for mødet.

Punkt 2: Orientering om forlængelse af funktionsperioden for Udsatterådet

1-01-81-11-23

Resume

Der orienteres om forlængelse af funktionsperioden for Udsatterådet frem til udgangen af 2026.

Indstilling

Det indstilles,

at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Der er et politisk ønske i Region Midtjylland om, at Udsatterådet samt de øvrige tre nuværende inddragelsesfora forlænges til udgangen af 2026.

De fire nuværende inddragelsesudvalg er Patientinddragelsesudvalget, dialogforum på psykiatriområdet, dialogforum på socialområdet og Region Midtjyllands Udsatteråd.

Der er således lagt op til, at de nuværende fora fortsætter med de samme opgaver og kommissorium som hidtil i perioden fra 1. januar til 31. december 2026. Dog med eventuelle nødvendige justeringer som følge af sundhedsreformen.

De medlemmer, der er udpeget fra foreningerne, vil få tilbudt at fortsætte som medlemmer af de respektive inddragelsesfora i 2026. De foreninger, der har udpeget medlemmer til foraene, vil blive orienteret om dette.

Det nye regionsråd skal på et af sine første møder i 2026 formelt godkende forlængelsen af Udsatterådet og de øvrige udvalg.

I forbindelse med det nye regionsråds udpegning til hverv vil der også ske en nyudpegning af regionsrådsmedlemmer til de inddragelsesfora, hvor der deltager regionsrådsmedlemmer, herunder Udsatterådet.

Fra 2027 etableres der som et element i sundhedsreformen Patient- og pårørendeudvalg i tilknytning til hvert af de fem sundhedsråd i Region Midtjylland. Det vil være op til det nye regionsråd at tage stilling til eventuelle øvrige inddragelsesfora fra 2027.

Udsatterådet vil således have mulighed for at komme med input til det fremtidige samarbejde mellem regionen og borgere, patienter, pårørende, foreninger og civilsamfundet til det nye regionsråd i løbet af 2026.

Beslutning

Der blev orienteret om forlængelsen af funktionsperioden for Udsatterådet til udgangen af 2026, herunder om tilbuddet om, at de nuværende medlemmer fra foreningerne er meget velkomne til at fortsætte i 2026.

Punkt 3: Status på sundhedsreformen

1-01-81-11-23

Sagsfremstilling

Arbejdet med sundhedsreformen drøftes på mødet.

Indledningsvist vil der blive orienteret om status på arbejdet med implementering af sundhedsreformen i Region Midtjylland.

Herefter vil foreningerne i Udsatterådet få lejlighed til at orientere om arbejdet med sundhedsreformen i deres foreninger.

Udsatterådet drøfter på den baggrund fælles muligheder og udfordringer i relation til sundhedsreformen med særligt fokus på betydningen for borgere i sårbare positioner.

Beslutning

Der blev indledningsvist orienteret om status og nyt i relation til Region Midtjyllands arbejde med at implementere sundhedsreformen, herunder i relation til den nye politiske organisering, integrationen af psykiatrien og somatikken samt planlægning af overdragelsen af en række nuværende kommunale opgaver til regionen.

Som del af sundhedsreformen er der nogle vigtige ændringer i forhold til den politiske organisering i regionerne. Regionsrådet reduceres til 31 medlemmer fra de nuværende 41 medlemmer og i stedet for de nuværende stående udvalg, der er opdelt efter fagområder (fx hospitalsudvalget og psykiatri- og socialudvalget), skal der etableres sundhedsråd, der dækker hvert sit geografiske område. I sundhedsrådene kommer der som noget nyt repræsentanter fra kommunerne. I Region Midtjylland skal der etableres fem sundhedsråd. Der arbejdes p.t. med at forberede rammerne for denne nye politiske organisering.

Regionsrådet har i juni 2025 besluttet rammerne for den kommende integration af psykiatrien og somatikken i Region Midtjylland, der træder i kraft allerede fra den 1. januar 2026. Psykiatrien er fortsat til stede i hele regionen, og placeringen af de forskellige behandlingstilbud forbliver den samme. Samtidig er udgangspunktet, at patienter fortsat kan blive udredt og behandlet der, hvor de plejer.

Den nye organisering betyder blandt andet, at alle voksenpsykiatriske afdelinger i fremtiden bliver en del af de somatiske akuthospitaler i regionen. Dermed kommer de tættere på de afdelinger, som behandler for eksempel hjertesygdomme, diabetes eller KOL. Børne- og ungdomspsykiatrien forbliver en samlet afdeling.

Regionerne overtager en række opgaver fra kommunerne som led i sundhedsreformen. Det omfatter akutsygeplejen, sundheds- og omsorgspladser, specialiseret rehabilitering/dele af genoptræning og patientrettet forebyggelse. Regionerne overtager dog først disse opgaver fra den 1. januar 2027, så den kommende tid skal bruges til at forberede flytningen af opgaverne. Det er planen, at der her i oktober 2025 skal fremsættes lovforslag om flytningen af opgaver fra kommunerne til regionerne.

Foreningerne i Udsatterådet orienterede herefter om, hvad de er optagede af / arbejder med p.t. i forhold til sundhedsreformen.

Foreningerne er meget opmærksomme på, at der i reformarbejdet skal være et fokus på de mest udsatte borgere fra regionens side, så de udsatte borgere ikke "glemmes" i reformen. Det gælder generelt og meget konkret i forhold til de ændringer, der sker i forbindelse med regionens overtagelse af opgaver fra kommunerne. Det er foreningernes erfaring, at de mest udsatte borgere ofte har det svært, når der sker opgaveflytning og i overgange mellem forskellige myndigheder.

Foreningerne oplever samtidig, at der fra region og kommuner p.t. er en afventen i forhold til nye initiativer for udsatte borgere, da man afventer sundhedsreformen.

Foreningerne tilkendegav, at man fra regionens side med fordel i højere grad bør overveje at anvende civilsamfundets støttesystem til de mest udsatte borgere – i stedet for at etablere et udefrakommende (regionalt) tilbud.

Udsatterådet aftalte, at rådet på sine møder i 2026 løbende orienteres om, hvordan man i Region Midtjylland har fokus på de udsatte borgere i forbindelse med implementeringen af elementerne i sundhedsreformen.

Foreningerne pegede endvidere på nogle udfordringer i forbindelse med regionernes nye dobbeltdiagnosebehandlingstilbud. Foreningerne pegede på, at det nye regionale tilbud tilsyneladende tager imod for få borgere, hvilket betyder et øget pres på civilsamfundets tilbud, da borgerne kommer her i stedet.

Foreningerne tilkendegav i den forbindelse, at det ville have været hensigtsmæssigt med en tidlig inddragelse af civilsamfundet i etableringen af det nye tilbud, da foreningerne har et indgående kendskab til målgruppen. Herunder at man havde overvejet, om civilsamfundet kunne have været en del af løsningen.

Der blev herefter orienteret om projekt i London om traumebevidst tilgang. En artikel om projektet er vedlagt referatet.

Foreningerne tilkendegav, at de gerne vil høre nærmere om de praktiserende lægers rolle med afsæt i sundhedsreformen. Herunder om hvordan regionerne kan påvirke de praktiserende lægers opgaver og prioriteringer, fx i forbindelse med bostedslæger og sundhedstjek, arbejde med udsatte borgere mm.

Der blev endvidere konkret peget på nogle udfordringer for LEVs målgruppe, der har kognitive udfordringer, med de nye sundhedstjek. Der mangler bedre kommunikation til denne gruppe borgere.

Foreningerne orienterede om, at de oplever en ”reformstorm” p.t., som presser de sårbare borgere og dermed også foreningerne i civilsamfundet. Foruden sundhedsreformen er der således meget behov for at arbejde ind i velfærdsreformen og værdighedsreformen m.fl.

Som afrunding på drøftelsen blev det foreslået, at Udsatterådet inviterer de kommunale udsatteråd, handicapråd m.fl. i Region Midtjylland til et stormøde om sundhedsreformen i starten af 2026.

Punkt 4: Status på Udsatterådets arbejde i funktionsperioden

1-01-81-11-23

Sagsfremstilling

Udsatterådet i Region Midtjylland blev nedsat i 2023 og holdt sit første møde den 23. marts 2023.

Udsatterådet har siden holdt fire møder årligt i 2023-2025.

På mødet gøres status på Udsatterådets hidtidige arbejde.

Udsatterådets møder

Der er afholdt følgende møder:

Dato	Hovedemner
23. marts 2023	Opstartsmøde
9. juni 2023	Besøg hos socialsygeplejerskerne på Aarhus Universitetshospital
22. september 2023	Høring af ny psykiatriplan for Region Midtjylland Høring af visions- og udviklingsplan for Socialområdet i Region Midtjylland
10. november 2023	Besøg fra Præhospitalet: Den nye akutte natordning Tema om Psykiatrien i Region Midtjylland (og borgere i sårbare positioner)
1. marts 2024	Besøg fra Rådet for socialt Udsatte
19. juni 2024	Tema om det nye dobbeltdiagnosebehandlingstilbud i Region Midtjylland Besøg i Blå Kors' varmestue i Herning
30. august 2024	Tema om udfordringer i forhold til lighed i sundhed - fra et foreningsperspektiv Tema om arbejdet med lighed i sundhed i Region Midtjylland Tema om udvælgelse af Udsatterådets mærkesager
9. december 2024	Besøg fra professor og praktiserende læge Mogens Vestergaard Tema om udfordringer i forhold til lighed i sundhed - fra et foreningsperspektiv (fortsat) Tema om konkretisering af Udsatterådets mærkesager
20. februar 2025	Besøg fra Præhospitalet med dialog om betjening af borgere i sårbare positioner Drøftelse af mærkesagen "Systemet kan ikke sige nej" Tema om sundhedsreformen og borgere i sårbare positioner

25. april 2025	Drøftelse af mærkesagen "Systemet kan ikke sige nej" (fortsat) Drøftelse af mærkesagen "Traumebevidst tilgang", herunder oplæg fra Bo Søndergaard, psykolog i Psykiatrien i Region Midtjylland Henvendelse fra Røde Kors om befordring til hjemløse mm.
28. maj 2025	Drøftelse af Udsatterådets anbefalinger

Beslutning

Udsatterådet drøftede kort arbejdet i rådet hidtil.

Der var i den forbindelse et forslag om, at Udsatterådet anbefaler regionsrådet, at kommissoriet ændres, så Udsatterådet selv konstituerer sig - under hensyntagen til de eksisterende ressourcer.

Der var endvidere et forslag om, at Udsatterådet fremadrettet også kan omfatte nogle relevante medarbejdere fra Region Midtjylland. Fx socialsygeplejersker og gadesygeplejersker.

Afslutningsvist var der en drøftelse af, hvordan Udsatterådet kan gøre en forskel/påvirke indsatsen for borgere i sårbare positioner.

Punkt 5: Aktuelt fra foreningerne i Udsatterrådet

1-01-81-11-23

Sagsfremstilling

Foreningsrepræsentanterne i Udsatterrådet orienterer om nyt fra foreningerne.

Beslutning

Referatet blev godkendt.

Punkt 6: Aktuelt fra Region Midtjylland

1-01-81-11-23

Sagsfremstilling

Der orienteres på mødet om aktuelle tiltag i Region Midtjylland relation til Udsatterådets arbejde.

Budgetaftalen for 2026 for Region Midtjylland

De væsentligste elementer i aftalen i relation til Udsatterådets målgrupper er følgende:

- Større kapacitet i voksenpsykiatrien i form af et markant løft af antallet af senge i voksenpsykiatrien, så man undgår overbelægning. I første omgang skal der etableres 16 nye senge i Regionspsykiatrien Randers og muligheden for at etablere flere senge i Regionspsykiatrien Horsens skal afklares. Det er oven i de 16 senge, der allerede er aftalt, der skal etableres i Regionspsykiatrien Viborg. Det politiske mål er fortsat, at vi skal ned på en gennemsnitlig maksimal belægningsprocent på 90 % i psykiatrien.
- Større kapacitet i børne- og ungdomspsykiatrien til udredning og behandling. Der vil blive tilført flere midler til børne- og ungdomspsykiatrien med henblik på afvikling af ventelister. Der vil herudover blive etableret to nye børne- og ungdomspsykiatriske speciallægepraksis i Region Midtjylland, så der fremover er seks praksis.
- En forøgelse af antallet af specialpsykologer, som uddannes i Region Midtjylland. Det vil understøtte fortsat høj kvalitet i udredning og behandling til gavn for patienterne, samt medvirke til en mere fleksibel opgaveløsning gennem en øget smidighed i arbejdstilrettelæggelsen i psykiatrien.
- Etablering af et Center for Patienter og Pårørende, der etableres som et regionalt dækkende center. Centeret skal have fokus på patient- og pårørendeinddragelse, peers samt tilbyde et specialiseret forebyggende tilbud til børn, hvis forældre eller søskende er ramt af psykisk sygdom. Det skal dække både psykiatri og somatik.
- En styrket indsats for socialt udsatte borgere i forhold til hepatitis C. I Region Midtjylland er der initiativer i forhold til opsporing af hepatitis C smittede blandt visse grupper af udsatte borgere i samarbejder med blandt andet misbrugs- og rusmiddelsecentre. I aftalen er der prioriteret 1,5 mio. kr. varigt til at udvide den opsøgende indsats til opsporing, diagnosticering og behandling af patienter med hepatitis C. Der er endvidere politisk enighed om at støtte op om iværksættelse af et forsøgsprojekt, som skal fremme den sundhedsfaglige indsats på væresteder i regionen.

Se eventuelt mere her: [Region Midtjyllands budget for 2026 er vedtaget | Region Midtjylland](#).

Aftale om strategi for samarbejdet mellem Region Midtjylland og civilsamfundet

Regionsrådet har netop i september besluttet, at der igangsættes et arbejde med udvikling af en strategi, der sætter en tydelig retning for samarbejdet med civilsamfundet i Region Midtjylland.

Baggrunden er, at Region Midtjylland med sundhedsreformen står over for en historisk mulighed for at gentænke sundhedsvæsenet – ikke kun i behandlingssystemet, men i samspil med borgerne og civilsamfundets aktører.

Konkret skal der udformes en strategi for samarbejdet med civilsamfundet igennem en inddragende proces i 2026 med involvering af alle relevante aktører, herunder naturligvis også Udsatterådet.

Se eventuelt mere her: [Region Midtjylland styrker samarbejde med civilsamfundet | Region Midtjylland](#).

Status på den nye psykiatriske akuttefon

Den nye telefon starter op den 1. december 2025 og lige nu arbejdes der på højtryk med at få de sidste ting på plads, så vi er klar. Det handler blandt andet om ansættelse og oplæring af personale mm. Det er meget vigtigt, at der er de rette kompetencer i relation til psykiatrifaglig vurdering i den nye psykiatritelefon.

Rent praktisk vil telefonen fungere ved, at borgere som sædvanligt kan ringe ind gennem 112, Lægevagten Natberedskab og PLO's lægevagt.

Medarbejderne i 112, i Lægevagten Natberedskab og PLO's lægevagt kan omstille borgerhenvendelser til en særlig telefonlinje med personale med udvidet psykiatriske kompetencer. Omstilling til den psykiatriske akuttefon kan ske, hvis det vurderes, at der ikke er tale om en somatisk problemstilling, og pågældende psykiatriske problemstilling nødvendiggør behov for særligt psykiatriske kompetencer og tid til den lidt længere samtale, samt hvis der skal lægges en særlig plan for patienten.

Der vil på mødet desuden blive orienteret om en henvendelse fra WeShelter om hjemløse og socialt udsatte LGBT+-personers møde med sundhedssystemet samt om en henvendelse fra Rådet for Socialt Udsatte om et netværk for de

regionale Udsatteråd.

Beslutning

Foreningerne orienterede om aktuelt under punkt 3 om sundhedsreformen.

Punkt 7: Godkendelse af referat fra sidste møde

1-01-81-11-23

Resume

Godkendelse af referat fra mødet den 28. maj 2025 i Region Midtjyllands Udsatteråd.

Indstilling

Det indstilles,

at referatet godkendes.

Sagsfremstilling

Godkendelse af referat fra mødet den 28. maj 2025 i Udsatterådet.

Referatet er vedlagt.

Beslutning

Der var i dagsordenen til mødet en række orienteringer om aktuelt fra Region Midtjylland i relation til Udsatterådets arbejdsområde. Herunder om Budget 2026 for Region Midtjylland, et nyt strategigrundlag for styrket samarbejde med civilsamfundet og status på den nye psykiatriske akuttelefon.

Der blev på mødet orienteret om, at Rådet for Socialt Udsatte har henvendt sig til regionernes udsatteråd med henblik på at afsøge muligheden for at etablere et netværk for de regionale udsatteråd. Der vil formentlig blive taget initiativ til dette i 2026. Formanden for Region Midtjyllands Udsatteråd har på rådets vegne tilkendegivet opbakning til dette.

Bilag

Referat fra møde i Udsatterådet den 28. maj 2025

Punkt 8: Opsamling og afrunding på mødet

1-01-81-11-23

Sagsfremstilling

Der samles op på beslutninger og aftaler fra mødet.

Beslutning

Else Søjmark, formand for Udsatterådet, takkede medlemmerne af Udsatterådet for deres vigtige indsats i rådet.

Punkt 9: Mødedeltagelse

1-01-81-11-23

Beslutning

Alle var mødt, undtagen Birgitte Thorup, Freddy Nielsen, Anders Stagis, Marianne Bruhn, Johanne Marie Dirdal Daasbjerg, Karen Elisabeth Westergaard og Susanne Buch, der havde meldt afbud.

Mødet startede kl. 13.00 og sluttede kl. 15.30.